

Міністерство освіти і науки України
 Полтавський державний аграрний університет
 Департамент агропромислового розвитку Полтавської ОВА
 Інститут модернізації змісту освіти МОН України
 ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН України
 Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти
 Національний університет біоресурсів і природокористування України
 Державна установа «Інститут економіки та прогнозування
 Національної академії наук України»
 Одеський національний економічний університет
 Сумський національний аграрний університет
 Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
 Дніпровський державний аграрно-економічний університет
 Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського
 Українсько-Британський Центр Центру Європейської освіти та іноземних мов Полтавського
 державного аграрного університету
 Glendale Community College of Maricopa Community College System, Arizona (США)
 Atlântica – Instituto Universitário (Португалія)
 WSHIU -Akademia Nauk Stosowanych w Poznaniu (Польща)
 Queen Mary University of London Ukrainian Society (Сполучене Королівство Великої Британії та
 Північної Ірландії)
 The University School of Occupational Safety Management in Katowice (Польща)
 Academy of Management and Administration in Opole (Польща)
 University of Economics in Bratislava (Словаччина)
 Scientific Center of Innovative Research (Естонія)
 Information Systems Management Institute (Латвія)
 Eurasian National University them. L. N. Gumilev (Казахстан)

МАТЕРІАЛИ

III Міжнародної науково-практичної конференції

**«Стратегічний менеджмент агропродовольчої сфери в
умовах глобалізації економіки: безпека, інновації,
лідерство»**

м. Полтава, 23 вересня 2025 року

**Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет
Департамент агропромислового розвитку Полтавської ОВА
Інститут модернізації змісту освіти МОН України
ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН України
Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти
Національний університет біоресурсів і
природокористування України
Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної
академії наук України»
Одеський національний економічний університет
Сумський національний аграрний університет
Харківський національний економічний університет імені Семена
Кузнеця
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Кременчуцький національний університет імені М. Остроградського
Українсько-Британський Центр Центру Європейської освіти та іноземних
мов Полтавського державного аграрного університету
Glendale Community College of Maricopa Community College System,
Arizona (США)
Atlântica – Instituto Universitário (Португалія)
WSHIU -Akademia Nauk Stosowanych w Poznaniu (Польща)
Queen Mary University of London Ukrainian Society (Сполучене Королівство
Великої Британії та Північної Ірландії)
The University School of Occupational Safety Management in Katowice
(Польща)
Academy of Management and Administration in Opole (Польща)
University of Economics in Bratislava (Словаччина)
Scientific Center of Innovative Research (Естонія)
Information Systems Management Institute (Латвія)
Eurasian National University them. L. N. Gumilev (Казахстан)**

МАТЕРІАЛИ

**III Міжнародної науково-практичної конференції «Стратегічний
менеджмент агропродовольчої сфери в умовах глобалізації
економіки: безпека, інновації, лідерство»**

23 вересня 2025 року

Полтава 2025

УДК 005. 21 : 338. 43 : 005. 591. 6 /. 934 : 316. 46

DOI: <https://doi.org/10.32782/23-09-25-1>

Стратегічний менеджмент агропродовольчої сфери в умовах глобалізації економіки: безпека, інновації, лідерство: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, 23 вересня 2025 р. Полтава : ПДАУ, 2025. Том 1. 310 с.

У матеріалах конференції розглядаються безпекові та інноваційні особливості стратегічного менеджменту агропродовольчої сфери в умовах актуалізації лідерства в глобальній економіці; практичні рекомендації щодо адаптації, протидії ризикам та підвищення ефективності розвитку суб'єктів господарювання.

Збірник розрахований на науково-педагогічних працівників, аспірантів, здобувачів закладів вищої освіти, фахівців-практиків.

Редакційна колегія:

О. А. Галич, к.е.н., професор, ректор Полтавського державного аграрного університету,

В. І. Аранчій, к.е.н., професор, перший проректор Полтавського державного аграрного університету,

Т. В. Воронько-Невіднича, д.е.н., доцент, завідувач кафедри менеджменту ім. І. А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету,

V. Riashchenko – dr.oec., prof., expert of Latvian Council of Science, ISMA University of Applied Science,

М. В. Зось-Кіор, д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту ім. І. А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету,

Д. В. Дячков, д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту ім. І. А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету,

Н. В. Баган, PhD з економіки, доцент кафедри менеджменту ім. І. А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету

Матеріали друкуються мовою оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.

© Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПДАУ заборонено.

Н. Дем'яненко, к.е.н., доцент,
А. Гаркуша, здобувач вищої освіти
другого (магістерського) рівня освіти,
*Полтавський державний аграрний університет,
м. Полтава, Україна*

СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНИЙ БІЗНЕС В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ТА ЙОГО ЗВ'ЯЗОК ІЗ ЦІЛЯМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Сталий розвиток – є глобальною стратегією, що поєднує економічний поступ із соціальною справедливістю та збереженням довкілля. У 2015 р. ООН ухвалила 17 Цілей сталого розвитку (Sustainable Development Goals, SDGs), які мають бути досягнуті до 2030 року. Для аграрного бізнесу в Україні питання соціальної відповідальності безпосередньо пов'язане з виконанням SDGs, адже саме агросектор формує продовольчу безпеку, впливає на стан довкілля та якість життя сільських громад. Міжнародний досвід також свідчить, що корпоративна соціальна відповідальність агробізнесу безпосередньо впливає на екологічну стійкість. Зокрема, угорські дослідження показали, що тиск громадськості та глобальні виклики кліматичних змін мотивують аграрні компанії скорочувати викиди та впроваджувати інноваційні «зелені» рішення [1].

У результаті проведеного дослідження було встановлено, що респонденти по-різному інтерпретують поняття «соціальна відповідальність бізнесу (СВБ)». Сільські голови насамперед асоціюють СВБ із впровадженням соціальних програм, спрямованих на покращення умов життя місцевої громади (67%). Значну увагу респонденти приділяють також дотриманню законодавчих вимог (37%), участі підприємств у регіональних програмах розвитку сільських територій та відповідальності перед громадою, на території якої здійснюється їхня господарська діяльність (по 26%) [3].

Аграрний бізнес має найбільший зв'язок із такими цілями сталого розвитку:

Ціль 2. Подолання голоду – підприємства забезпечують виробництво якісної та доступної продукції, інвестують у сучасні технології, що підвищують урожайність.

Ціль 3. Міцне здоров'я і благополуччя – якість харчових продуктів, безпека виробництва, дотримання санітарних норм є ключовими аспектами.

Ціль 6. Чиста вода та належні санітарні умови – аграрії впливають на водні ресурси, тому важливим є очищення стоків, ощадливе використання води.

Ціль 8. Гідна праця та економічне зростання – підприємства створюють робочі місця, забезпечують справедливі умови праці та професійний розвиток працівників.

Ціль 12. Відповідальне споживання і виробництво – впровадження «зелених» технологій, органічного землеробства, скорочення відходів.

Ціль 13. Боротьба зі зміною клімату – зменшення викидів парникових газів, використання відновлюваної енергії.

Ціль 15. Захист та відновлення екосистем суші – збереження ґрунтів, боротьба з ерозією, біорізноманіття.

Попри позитивні зрушення, основними проблеми соціальної відповідальності є: недостатня поінформованість керівників і працівників про SDGs; обмежені ресурси малих і середніх підприємств для інвестицій у «зелені» технології; відсутність єдиних стандартів звітності про внесок у досягнення Цілей сталого розвитку.

Дослідники зазначають, що аграрні компанії України інтегрують елементи КСВ у свою діяльність, зокрема: екологічна відповідальність, яка передбачає раціональне використання природних ресурсів та зниження хімічного навантаження на довкілля [5]; соціальна відповідальність: підтримка сільських шкіл, медичних закладів, розвиток інфраструктури [2]; економічна відповідальність: впровадження інноваційних технологій, що підвищують ефективність виробництва і створюють нові робочі місця [4].

Шляхами удосконалення соціально відповідального бізнесу є: інтеграція SDGs у корпоративні стратегії – визначення ключових цілей для кожного підприємства; прозора звітність (non-financial reporting) – підготовка звітів про внесок у SDGs підвищить довіру суспільства та партнерів; розвиток партнерств – взаємодія з громадами, науковими установами та державними органами для досягнення спільних цілей; освіта та

підвищення кваліфікації персоналу – формування культури соціальної відповідальності; інновації та «зелені» технології – перехід до відновлюваних джерел енергії, цифровізація агропроцесів, екологічне землеробство.

Отже, соціально відповідальний бізнес в аграрній сфері є ключовим чинником реалізації Цілей сталого розвитку. Впровадження практик КСВ дозволяє одночасно вирішувати проблеми екології, підвищувати добробут громад і забезпечувати економічну ефективність. Для України інтеграція SDGs у стратегії аграрних підприємств сприятиме зміцненню позицій на міжнародному ринку та сталому розвитку сільських територій.

Список використаних джерел:

1. Біро К., Чете М. С. Корпоративна соціальна відповідальність у агробізнесі: емпіричні результати щодо змін клімату в Угорщині. Навколишнє середовище, розвиток та сталий розвиток. 2020. Т. 23. № 4. С. 5674-5694. DOI: 10.1007/s10668-020-00838-3 (дата звернення: 21.09.2025).

2. Деркач О. Практичні аспекти реалізації соціально-відповідального аграрного бізнесу в Україні. Сумський національний аграрний університет. *Журнал Modeling the Development of Economic Systems*. 2022. № 5 (24). DOI: 10.31891/mdes/2022-5-24 (дата звернення: 16.09.2025).

3. Левківська Л. М. Соціальна відповідальність агробізнесу в умовах сталого розвитку. *Інноваційна економіка*. № 3-4. 2017. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/293610> (дата звернення: 20.09.2025).

4. Потапова В. П., Охріменко О. О. Оцінювання ефективності стратегій корпоративної соціальної відповідальності аграрних ТНК. *Актуальні проблеми економіки та управління: збірник наукових праць молодих вчених*. 2020. Вип. 14. URI: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/37688> (дата звернення: 21.09.2025).

5. Brunelle T., et al. Reducing chemical inputs in agriculture requires a system-level approach. *Communications Earth & Environment*. 2024. URL: <https://doi.org/10.1038/s43247-024-01533-1> (дата звернення: 20.09.2025).